

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 5C/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822201653
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ing. Judita Gabonaiová Hrenčuková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2023:7822201653.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou Mgr. Ing. Juditou Gabonaiovou Hrenčukovou, v právnej veci žalobkyne A. B., narodenej XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Erika Simanová, s.r.o., IČO: 47 258 853, so sídlom Edelényska 2027/3, 048 01 Rožňava, proti žalovanému Košický samosprávny kraj, IČO: 35 541 016, so sídlom Nám. Maratónu Mieru 1, 040 01 Košice – mestská časť Staré Mesto, v konaní o zaplatenie sumy 946,00 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobkyne **z a m i e t a** .

II. Súd **p r i z n á v a** žalovanému náhradu trov tohto konania podľa pomeru úspechu vo veci vo výške 100 % .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 946,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne, od 01.07.2022 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Poukázala na skutočnosť, že je výlučnou vlastníčkou pozemku parc. č. EKN 1648/1 s výmerou 971 m² záhrady evidovanej na LV č. XXXX k. ú. D.. V rozsahu 958 m² je tento pozemok zastavaný stavbou – cestou II. triedy označenou ako II/526 vo vlastníctve žalobcu a v správe Správy ciest Košického samosprávneho kraja. Spôsob, účel a rozsah užívania pozemku doteraz nebol medzi procesnými stranami sporný. Opodstatnenosť uplatneného nároku už bola predmetom dokazovania v súdnych konaniach Okresného súdu Rožňava 10C/106/2006 a 5C/69/2010, 9C/153/2016, 8C/22/2017, 11C/58/2020, v ktorých bolo v jej prospech rozhodnuté o vydaní bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného, resp. za účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. o náhrade za zákonné vecné bremeno vo forme opakovaného plnenia. Takto jej už boli právoplatne vo vzťahu k žalovanému priznané nároky na opakovanú náhradu za vecné bremeno za obdobie do 31.03.2020. Na jej návrhy na uzatvorenie kúpnej zmluvy a majetkovoprávne vysporiadanie pozemku zastavaného cestou žalovaný reagoval odmietavo. Ku dňu podania žaloby jej nepredložil žiadny návrh týkajúci sa poskytnutia porovnateľného náhradného pozemku. Nájomný pomer k predmetnému pozemku medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby nebol dohodnutý. Podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky ak nemá vlastník stavby ku dňu 1.7.2009 dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme dňom 1.7.2009 v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je držba a užívanie pozemku pod stavbou. Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastri. Podľa § 3 ods. 1 cit. zákona konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Z vyššie

uvedených ustanovení zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva, že ako vlastníčka pozemku pod stavbou nemám naďalej možnosť reálne tento pozemok užívať ale nemám reálne ani žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku zaťaženého zákonným obmedzením. Usporiadanie vlastníckych pomerov ponecháva cit. zákon výlučne na vôli vlastníka stavby, to znamená že reálne takto dobu usporiadania nie je možné určiť, pričom nie je možné určiť ani len približne, dokedy bude tento stav trvať. Zákon č. 66/2009 Z. z. je zákonom, ktorý predpokladá ustanovenie § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka. Problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami priamo nerieši, v ustanovení § 4 odkazuje na úpravu podľa § 151n až 151p Občianskeho zákonníka. Podľa § 128 Občianskeho zákonníka obmedzenie vlastníckeho práva je prípustné vždy a bezvýnimočne za náhradu. Výška náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva nie je Občianskym zákonníkom osobitne upravená. Podľa § 853 ods. 1 OZ obsahom a účelom najbližšie týmto občianskoprávnym vzťahom sú ustanovenia o nájme podľa § 663, § 671 OZ, v zmysle ktorých ak výška nájmu nie je v zmluve dohodnutá, platí sa obvyklé nájomné v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania. Podľa znaleckého posudku znalca Ing. Dionýza Dobosa č. 127/2022 zo dňa 15.6.2022 náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme vecného bremena za obdobie od 1.4.2020 do 31.12.2020 predstavuje 330,00 eur, za rok 2021 predstavuje 458,00 eur, za obdobie od 1.1.2022 do 30.4.2022 predstavuje 158,00 eur.

3. Súd v konaní vydal platobný rozkaz č. k. 5C/72/2022 - 28 zo dňa 23.08.2022, ktorým žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobkyni žalovanú sumu a nahradiť trovy konania. Žalovaný v zákonnej lehote podal proti predmetnému platobnému rozkazu odpor. Žalovaný vo svojom odpore uviedol, že považuje žalobou uplatnený nárok za premlčaný. Nie je sporné, že pozemok žalobkyne podlieha právnomu režimu zák. č. 66/2009 Z. z., účinnosťou ktorého vzniklo žalovanému ako vlastníkovi stavby k pozemku žalobkyne právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je držba a užívanie pozemku pod stavbou. Je pravdou, že v určitom časovom období súdy v obdobných prípadoch, akým je aj konanie vedené pred Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 5C 72/2022, priznávali vlastníkom pozemkov, ku ktorým bolo zriadené vecné bremeno podľa zák. 66/2009 Z. z. náhrady vo forme opakujúceho sa plnenia za určitý časový úsek, avšak Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2020 sp. zn. 8Cdo 17/2019 a Uznesením NS SR zo dňa 26.01.2022 sp. zn. 1Cdo 99/2019 došlo k zjednoteniu resp. k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v riešení právnej otázky, o ktorú ide aj v konaní pred Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 5C 72/2022. V zmysle predmetných rozhodnutí NS SR, nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva pozemku zriadením vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. patrí pôvodnému vlastníkovi pozemku, má jednorazový charakter a pôvodný vlastníak mohol tento nárok úspešne uplatniť na súde v zákonom stanovenej lehote a to do troch rokov od nadobudnutia účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z.. NS SR v odôvodneniach rozhodnutí, ktoré žalovaný predkladá v prílohe tohto odporu, poukázal na Uznesenie NS SR zo dňa 26.08.2019, ktorým rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo 194/2019 a v ktorom sa meritórne už zaoberal otázkou prípustnosti náhrady za vecné bremeno zriadené zák. č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia za určitý časový úsek. Uznesenie NS SR pod sp. zn. 2Cdo 194/2019 zo dňa 26.08.2019 bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou, ktorú Ústavný SR Uznesením zo dňa 28.10.2020 sp. zn. IV ÚS 539/2020 – 21 odmietol. Je nesporné, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. vo forme opakovaného plnenia za určitý časový úsek. Avšak, ak NS SR v Uznesení zo dňa 26.08.2019 sp. 2Cdo 194/2019 uzavrel, že nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa ust. § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. má jednorazový charakter a má byť riešený ako nárok pôvodného vlastníka pozemku, ktorý môže tento nárok úspešne uplatniť v súdnom konaní iba v zákonom stanovenej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť odo dňa účinnosti tohto zákona, a tento právny názor opätovne vyslovil aj v Uznesení zo dňa 30.11.2020 sp. zn. 8Cdo 17/2019 a Uznesení zo dňa 26.01.2022 sp. zn. 1Cdo 99/2019, potom platobný rozkaz vydaný na podklade žaloby žalobkyne je potrebné v celom rozsahu zrušiť, vo veci nariadiť pojednávanie a po vykonanom dokazovaní žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaného pozornosti neuniklo, že žalobkyňa patrí do skupiny subjektov, ktoré si starostlivo strážia plynutie lehôt na uplatnenie nároku na náhradu za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. formou opakovaného plnenia za určitý časový úsek. V konečnom dôsledku sama žalobkyňa túto skutočnosťou vymenovaním sp. zn. súdnych konaní, v ktorých bola úspešná, potvrdzuje. Žalovaný však poukazujúc na vyššie uvedené, zotrúva na tom, že „opakovaná“ náhrada žalobkyni nepatrí a tento jeho právny názor nemení a neovplyvňuje ani skutočnosť, že žalobkyňa bola v predchádzajúcich súdnych konaniach voči žalovanému úspešná.

4. Žalobkyňa sa k podanému odporu vyjadrila podaním zo dňa 21.09.2022, v ktorom uviedla, že s právnym názorom žalovaného v podanom odpore nesúhlasí. Právny názor, že v danom konkrétnom prípade za vecné bremeno vzniknuté na základe zákona č. 66/2009 Z. z. patrí náhrada iba a výlučne len vo forme jednorazového plnenia nie je možné považovať za správny. Vychádzajúc z právnych záverov vyjadrených v ďalších rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít, ale aj v rozhodnutiach všeobecných súdov zastáva stanovisko, že dôležitým určujúcim kritériom je doba trvania vecného bremena. Ak z prípadu vyplýva, že vecné bremeno má byť zriadené natrvalo, ako je to v prípade bytových domov, kde vlastníci bytov nie sú súčasne aj vlastníkami pozemku pod domom (§ 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z.), je namieste poskytnutie náhrady vo forme jednorazového plnenia. Ale ak je doba trvania vecného bremena dočasná, patrí žalobkyni náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia až do času vykonania majetkovoprávneho usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku zastavaného cestou jedným zo spôsobov predpokladaným zákonom č. 66/2009 Z. z. (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 2Co/380/2017 u totožných strán sporu). Nie je totiž možné opomenúť, že zákon č. 66/2009 Z.z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, súčasne na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihliadnuť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými je to, že a/ v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c/ o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku. Ak potom zákon č. 66/2009 Z. z. nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťažených zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku, záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Listinou základných práv a slobôd, ale ani s Ústavou Slovenskej republiky." V potvrdzujúcom vyššie uvedenom rozsudku Krajského súdu v Košiciach 2Co/380/2017 (týka sa totožných strán sporu) súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru a súčasne uviedol, že neobstojí argumentácia žalovaného, že v danom prípade je nežiaduce, aby sa žalobkyňa opakovane domáhala za ten istý pozemok náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, naopak, podľa názoru odvolacieho súdu je to v záujme konečného doriešenia majetkovoprávneho usporiadania práv k tomuto pozemku, ktoré predpokladá zákon č. 66/2009 Z. z.. Ako je uvedené v žalobe, otázka finančnej náhrady za bezdôvodné obohatenie a za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 z. z. medzi stranami sporu už bola riešená v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 9C/153/2016 - 64, v ktorom súd priznal žalobkyni náhradu za vecné bremeno vo forme opakovaného plnenia za obdobie od 1.7.2009 do 31.12.2010, rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 2Co/380/20178.11.2018. Žalovaný povinnosť splnil. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 8C/22/2017 - 291 zo 17.6.2019 súd schválil zmier medzi totožnými stranami sporu, ktorým sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu za vecné bremeno vo forme opakovaného plnenia 1.250,00 eur s prísl. za obdobie od 3.4.2014 do 3.4.2017. Žalovaný povinnosť splnil. Platobným rozkazom tunajšieho súdu sp. zn. 11C/58/2020 z 3.4.2020 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť náhradu za vecné bremeno za obdobie od 4.4.2017 do 31.3.2020. vo výške 1307,00 eur. Žalovaný povinnosť splnil. Zdôraznila skutočnosť, že žalobkyňa sa márne snaží majetkovoprávne vyporiadať predmetnú nehnuteľnosť už od roku 1970, odkedy bola zastavaná štátnou cestou. Už od tohto obdobia znáša ako vlastníčka na svoj úkor plnenie verejnoprospešnej funkcie žalovaného. Žalovaný doteraz od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. nepodnikol vo vzťahu k žalobkyni žiadne kroky smerujúce k zámene pozemku, poskytnutiu náhradného pozemku ani k jeho odkúpeniu. Cit. zákon vzťahuje dobu trvania vecného bremena na dobu do vykonania pozemkových úprav, ale žalovaný doteraz nepodal ani návrh na vykonanie pozemkových úprav, preto doba obmedzenia vlastníckeho práva je neurčitá a nie je ohraničená. Nie je spravodlivé preto za týchto konkrétnych okolností tvrdiť, že žalobkyni patrí iba jednorazová náhrada, zvlášť v prípade, ak zákon neumožňuje vlastníkovi domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k zaťaženému pozemku, ale ponecháva usporiadanie výlučne na vôli užívateľa pozemku. Ani Ústava SR, ani občiansky zákonník a ani zákon č. 66/2009 Z. z. výslovne neustanovuje, či má ísť o jednorazovú alebo opakovanú náhradu za vecné bremeno. Zákonodarca nestanovil časový úsek, počas ktorého má vlastník povinnosť strpieť obmedzenie vo forme vecného bremena, preto je možné poskytnúť náhradu len za skutočnú dobu obmedzenia vlastníckeho práva,

resp. za skutočnú dobu užívania pozemku žalovaným, tak ako to predpokladá Občiansky zákonník v ustanovení § 151p ods. 3 druhá veta, podľa ktorého ak pre zmenu pomerov nemožno trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie. Použitie nedokonavého slovesa "poskytovalo" namiesto dokonavého "poskytlo" vyjadruje pravidelnosť a tým neukončený a stále prebiehajúci proces. Právne závery vyplývajúce z rozsudku NS SR ICdo/99/2019 nie sú podľa názoru žalobkyne na daný prípad aplikovateľné, keďže súd rozhodoval v danom prípade o náhrade za vecné bremeno vzniknuté na základe § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, teda nerozhodoval v porovnateľnom prípade. Rozdiel je totiž v účele zákona č. 182/1993 Z. z. a zákona č. 66/2009 Z. z., pričom oprávnenými z vecného bremena podľa zákona č. 182/1993 Z. z. sú vlastníci bytov, chránený je ich súkromný záujem a obmedzenie je trvalé, oprávnenými z vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. sú orgány verejnej správy a územnej samosprávy, chránený je verejný záujem a obmedzenie je časovo neohraničené, neurčité a dočasné. Uplatnený nárok nie je premlčaný. Žalobkyňa si prvýkrát uplatnila nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z. z. v konaní Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C/69/2010 na pojednávaní 10.5.2011 v stanovenej trojročnej lehote, o tomto nároku bolo rozhodnuté v konaní 9C/153/2016, kde súd žalobe vyhovel a priznal jej nárok na náhradu vo forme opakovaného plnenia. Poukázala aj na právny názor vyjadrený v odbornom článku doc. JUDr. Jána Drgonca, DrCs. s názvom: „Ústavná a zákonná ochrana vlastníctva pred nútenými obmedzeniami“ (Justičná revue 5/2016).

5. Žalovaný sa podaním zo dňa 27.09.2022 vyjadril tak, že právny názor žalovaného je správny. Na rozdiel od právneho názoru žalobkyne, je podporený novými rozhodnutiami NS SR, ktoré zhodne uvádzajú, že náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 44/2009 Z. z. je jednorazová a nárok na jej zaplatenie mohol pôvodný vlastník pozemku zaťaženého vecným bremenom podľa zák. č. 66/2009 Z. z. uplatniť na súde v 3 ročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť odo dňa nadobudnutia účinnosti zák. č. 66/2009 Z. z.. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že žalobkyňa bola v iných skorších konaniach vedených voči žalovanému úspešná. Jej úspech bol výsledkom nejednotnej rozhodovacej praxe nižších súdov. Na riešenie právnej otázky ohľadom charakteru náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. nemožno nazerať iba cez rozhodnutia Okresného súdu Rožňava, ktoré boli vydané v jej prospech. Navyše v poslednom konaní vedenom pod sp. zn. 11C 58/2020 nebola vec žalobkyne meritórne prejednaná, pretože žalobkyňa žalovaný plnil na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu. V súčasnosti už o charaktere náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. (ďalej len „náhrada za zákonné vecné bremeno“) existuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, v súlade s ktorou žalovaný legitímne očakáva aj rozhodnutie konajúceho súdu. Žalovaný má za to, že v predmetných rozhodnutiach sa NS SR vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými otázkami a teda aj s tými, ktoré nastolila žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 20.09.2022. Senát NS SR (ICdo) rozhodoval po viac ako roku od vydania rozhodnutia v senáte 8Cdo a na závery rozhodnutia tohto senátu v Uznesení zo dňa 26.01.2022 sp. zn. ICdo 99/2019 nadviazal a tieto žiadnym spôsobom nespochybnil. Tak ako už žalovaný uviedol v odpore, Uznesením NS SR zo dňa 26.08.2019 sp. zn. 2Cdo 194/2018, na ktoré nadviazal NS SR v rozhodnutiach sp. zn. 8Cdo 17/2019 a sp. zn. ICdo 19/2019, sa zaoberal aj ÚS SR a nevzhladol porušenie namietaných základných práv čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. V zmysle predmetných rozhodnutí NS SR je nárok uplatnený žalobkyňou premlčaný. Právny režim v akom je potrebné nárok žalobkyne posudzovať je zrejmy z už označených rozhodnutí NS SR. Nemožno za zriadenie zákonného vecného bremena žiadať opakované plnenie, ako žiada žalobkyňa. Pokiaľ bola žalobkyňa úspešná v predchádzajúcich súdnych konaniach, automaticky to neznamená, že bude úspešná aj v tomto konaní. Uznesením zo dňa 26.01.2022 sp. zn. ICdo 99/2019 (ďalej ako „rozhodnutie ICdo 99/2019“) NS SR zamietol dovolanie podané proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 26.11.2018 sp. zn. 23Co 411/2017, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada za zriadenie zákonného vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia. Krajský súd v Trnave ako odvolací orgán mal za to, že prvostupňový súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec však nesprávne právne posúdil. Vyslovil, že finančná náhrada za zriadenie zákonného vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniklo „in rem“, a preto sa vzťahuje na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Finančná náhrada za vznik zákonného vecného bremena je zásadne jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia (rozsudok 3Cdo 49/2019, ale aj 7Cdo 26/2014). “ (bod. 9 rozhodnutia ICdo 19/2019). Krajský súd v Trnave ďalej zdôraznil, že ... „vecné bremeno vzniklo „in rem“ (na veci) t. j. s vecou prešlo na nového vlastníka a nový vlastník vstúpi do práv a povinností predchádzajúceho vlastníka. Ak žalobca kúpil pozemok 18.06.2014 so

zákoným vecným bremenom, ktoré vzniklo 01.07.2009, podľa odvolacieho súdu mal a mohol vedieť, že nárok na odplatu za zriadené vecné bremeno (ako jednorazové plnenie) bol v čase kúpy premlčaný a bol premlčaný aj v čase podania žaloby (16.12.2015). " (bod 10. rozhodnutia ICdo 19/2019). Košický samosprávny kraj považuje za potrebné poukázať aj na to, že Krajský súd v Trnave uviedol, že podľa jeho názoru ... „z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 z. z. nevyplýva, či ide o právo, resp. povinnosť (striepiť výkon práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu) na dobu určitú alebo neurčitú, vyplýva len možnosť časovaného obmedzenia trvania vecného bremena, t. j. len do doby realizácie pozemkových úprav, pričom v prejednávanej veci aj keď žalovaný nepožiadaval o pozemkové úpravy, nie je vylúčené, že v budúcnosti sa uskutočnia.“ (bod 12. rozhodnutia ICdo 99/2019) Z vyššie uvedeného je zrejmé, že k zmene rozsudku prvostupňového súdu, a teda k zamietnutiu žaloby, došlo z dôvodu odlišného právneho názoru Krajského súdu v Trnave v otázke posúdenia charakteru finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena a s tým súvisiacou otázkou premlčania práva na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena. Zatiaľ čo prvostupňový súd dospel k právnomu záveru, že finančná náhrada za vznik vecného bremena má charakter opakujúceho sa plnenia, preto žalobcov nárok na priznanie primeranej a opakovanej náhrady nie je premlčaný, Krajský súd v Trnave ako odvolací orgán ustálil jednorazový charakter náhrady za zriadenie vecného bremena a nárok žalobcu na náhradu vyhodnotil ako premlčaný. Dovolateľ argumentoval proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktorú skutočnosť NS SR v rámci posúdenia danosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP vyhodnotil tak, že dovolateľ namietal vybočenie z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. NS SR v bode 50. poukázal na rozhodnutia 2Cdo 194/2018 zo dňa 26.08.2019 a sp. zn. 8Cdo 17/2019 zo dňa 30.11.2020 v ktorých už „ ... riešil otázku, či vlastník pozemku na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákoným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia. ... “ V bode 50. následne citoval odôvodnenie Uznesenia NS SR zo dňa 26.08.2019 sp. zn. 2Cdo 194/2018. A napokon, v bode 51. a 52. NS SR uzavrel, že „ ... odvolací súd rozhodol v súlade s ustálenou súdnou praxou dovolacieho súdu, keď uzavrel, že z charakteru uplatneného práva žalobcu na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je ustálené, že išlo o jednorazovú odplatu;... “ a že odvolací súd sa pri riešení predmetnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedených rozhodnutiach.“

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie.

7. Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní uviedla, že trvá na podanej žalobe tak ako bola súdu doručená. Navrhla, aby súd žalobkyňu priznal 946,- Eur s 5,00 % ročným úrokom z omeškania od 01.07.2022 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania. Žalobkyňa si svoj nárok uplatňuje ako náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme vecného bremena za obdobie od 01.04.2020 do 30.04.2022 a to podľa znaleckého posudku znalca E. F. F., ktorý si žalobkyňa nechala vyhotoviť. Je pravda, že prebiehalo niekoľko konaní ohľadom rovnakého nároku, pričom je nutné konštatovať, že žalovaný v podstate akceptoval tento nárok, hoci v niektorých prípadoch prebehlo aj odvolacie konanie, dokonca v konaní z roku 2020 nechal aj správoplatniť platobný rozkaz. Po vydaní platobného rozkazu v tomto konaní však žalovaný podal odpor, kedy zmenil právnu argumentáciu a na podporu svojich tvrdení označil rozhodnutia NS a to konkrétne 1Cdo/99/2019 a 2Cdo/194/2018, pričom chcem uviesť, že obe tieto rozhodnutia vychádzajú z iného skutkového základu ako je to v tomto konaní, pričom NS SR v oboch prípadoch ani nevyslovil právny názor, vo veci nerozhodol, ale odmietol dovolanie a to s poukazom na §23 z roku 182/1993 o vlastníctve bytových a nebytových priestorov a zákona čl. 657 z roku 2004 o tepelnej energetike. V konaní 1Cdo/99/2019 dokonca zamietol návrh na prerušenie konania, čo odôvodňuje v bodoch 45 a nasl.. Aj druhé rozhodnutie NS SR vychádza zo zákona č. 182/1993 a v podstate NS len konštatuje, že sa to vzťahuje aj na vecné bremená v zmysle zákona č. 66/2009 Zb. zákonov bez akejkoľvek ďalšej právnej argumentácie. Navyše v oboch prípadoch sa jedná o situáciu keď od účinnosti spomínaného zákona teda od 01.07.2009 došlo k zmene vlastníckeho práva a náhradu si uplatňoval až následný vlastník, pričom v tomto konaní žalobkyňa je pôvodnou vlastníčkou nehnuteľnosti už ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009, nesporné je teda, že sa jedná o vecné bremeno in rem, ktoré sa viaže k nehnuteľnosti. Z uvedeného dôvodu nemôžu byť tieto rozhodnutia vyššej súdnej autority podkladom pre rozhodnutie tunajšieho súdu nakoľko neriešia rovnaký skutkový stav. Zároveň poukázala na veľmi podstatný právny názor vyjadrení v odbornom článku docenta JUDr. Jána Drgonca,

DrCs, na ktorý poukazovala aj citovala vo vyjadrení zo dňa 20.09.2022, rovnako ako aj na rozhodnutie KS v KE sp. zn. 2Co/380/2017 z 08.11.2018, z ktorých vyplýva, že v zmysle zákona č. 66/2009 má vlastník pozemku iné postavenie ako vlastník, na ktorého pozemku je postavený bytový dom, prípadne energetické zariadenie, pretože vecné bremeno v zmysle tohto zákonného ustanovenia má dočasný charakter, preto sa mu má poskytovať dočasná ochrana vlastníckeho práva, a to do obdobia kým dôjde k usporiadaniu pozemkových práv, prípadne mu bude poskytnutý náhradný pozemok, čo však závisí od vôle vlastníka, a preto si myslí, že žalobkyňa má právo aj na opakované finančné plnenie, kde je limitujúcim ukazovateľom, resp. limitujúcou podmienkou iba primeranosť náhrady za vecné bremeno.

8. Splnomocnená zástupkyňa žalovaného na pojednávaní uviedla, že žalovaný v celom rozsahu poukazuje na svoje písomné podanie datované dňom 26.09.2022, v ktorom poukázal na to, že nárok žalobkyne je vo svetle rozhodnutí NS, ktoré v písomnom podaní citoval a rozoberal ich, premlčaný. Všetky rozhodnutia NS, na ktoré poukázal, posudzoval charakter náhrady za vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 66/2009 Zb. zákonov a uzavreli, že táto je jednorazová. Z uvedeného dôvodu navrhla súdu, aby rozhodol v súlade s právnym posúdením najmä v týchto rozhodnutiach NS, ktoré už tvoria ustálenú prax dovolacieho súdu a žalobu žalobkyne zamietol.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise: Znalecký posudok č. 127/2022, Výpis z Listu vlastníctva č. XXXX, Uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, Uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/99/2019 zo dňa 26.01.2022, Uznesenie NS SR sp. zn. 4 MCdo/2/2014 zo dňa 23.04.2015.

10. Súd sa v konaní oboznámil aj s pripojenými súdnymi spismi č.k. 9C/153/2016, 8C/22/2017 a 11C/58/2020.

11. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a preto ju zamietol.

12. Podľa Čl.20 ods. 1 prvej a druhej vety Ústavy slovenskej republiky (ďalej len ústava):

(1) Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

13. Podľa Čl.20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

14. Podľa čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd

(1) Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

(4) Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

15. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. V zmysle ust. § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

18. V zmysle ust. § 124 Občianskeho zákonníka, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

19. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

20. Podľa § 128 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vlastník je povinný strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak. Vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

21. V zmysle § 151n ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať.

22. V zmysle § 151o ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

23. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky v platnom znení, tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

24. Podľa § 2 ods. 1, 2, 3 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky v platnom znení, obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce. Ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu. Ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav.

25. Podľa § 3 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky v platnom znení, konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby. Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode pozemkových úprav v tom istom katastrálnom území, a ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce, v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, alebo formou finančnej náhrady, ak a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b) ide o pozemok pod stavbou vo výmere do 400 m², c) o to požiada vlastník pozemku. Pri poskytovaní náhradných pozemkov správca prihliada na potreby poskytnutia náhrad podľa osobitného predpisu.

26. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky v platnom znení, ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

27. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky v platnom znení, vlastníkom pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

28. V zmysle § 3d ods. 2 Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v platnom znení, cesty II. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. V prejednávanej veci predmetom konania je poskytnutie náhrady za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z. z. za obdobie od 01.04.2020 do 15.06.2022, ktorého sa žalobkyňa domáha formou opakujúceho sa plnenia až do vykonania pozemkových úprav vo výške 946,00 Eur. Medzi stranami nebolo sporné, že v minulosti prebiehalo niekoľko konaní ohľadom rovnakého nároku, pričom je nutné konštatovať, že žalovaný v podstate akceptoval tento nárok, hoci v niektorých prípadoch prebehlo aj odvolacie konanie, dokonca v konaní z roku 2020 nechal aj správoplatníť platobný rozkaz (č.k. 9C/153/2016, 8C/22/2017 a 11C/58/2020). Žalovaný v predmetnom konaní podaním odporu proti platobnému rozkazu zmenil právnu argumentáciu a uviedol, že nárok žalobkyne je vo svetle rozhodnutí NS, ktoré v písomnom podaní citoval a rozoberal ich, premlčaný. Všetky rozhodnutia NS, na ktoré poukázal, posudzovali charakter náhrady za vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a uzavreli, že táto je jednorazová. Z uvedeného dôvodu mal za to, že je potrebné, aby súd rozhodol v súlade s právnym posúdením týchto rozhodnutí NS, ktoré už tvoria ustálenú prax dovolacieho súdu a žalobu žalobkyne zamietol.

30. Žalobkyňa namietala žalovaným tvrdený jednorazový charakter náhrady za zriadenie vecného bremena a tým dôvodnosť vnesenej námietky premlčania uplatneného nároku žalobkyne na odplatu. Žalovaný naopak argumentoval skutočnosťou, že pokiaľ by súd napriek už existujúcim právoplatným rozhodnutiam v predmetnej veci, žalobe vyhovel, odklonil by sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

31. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01.01.1993 pod pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 06. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018]. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2 Cdo 194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 rovnako ako v uznesení sp. zn. 8 Cdo 17/2019 zo dňa 30. novembra 2020 riešil otázku, či vlastníkom pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným

vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia. Z uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 2 Cdo 194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 vyplýva: „36. Obdobnú „dovoláciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015 sp. zn. 7 Cdo 26/2014 ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“). 37. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný a j n a priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z.z. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. 38. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastrí nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 39. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. 40. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. 41. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 89/2008). 42. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporционаlitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 134/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co 198/2014, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 2/2014). 43. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. 44. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. je nepochybné

majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. 45. Podstatou predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. 46. Ani nález ústavného súdu sp. zn. Pl. ÚS 42/2015 neovplyvnil vyššie ustálený právny názor. Ako vyplýva z uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/2017 „nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“), ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993“. 47. Je tomu tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku.“ (Uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/99/2019 zo dňa 26.01.2022)

33. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa si žalobou zo dňa 28.06.2022 uplatnila poskytnutie náhrady za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z. z. za obdobie od 01.04.2020 do 15.06.2022, ktorého sa žalobkyňa domáha formou opakujúceho sa plnenia až do vykonania pozemkových úprav vo výške 946,00 Eur. So zreteľom na uvedené dospel súd k záveru, že v predmetnej veci je nevyhnutné rozhodnúť v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď uzavrel, že z charakteru uplatneného práva žalobkyne na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je ustálené, že sa jedná o jednorazovú odplatu a teda nie je možné priznať ho vo forme opakujúceho sa plnenia ako to navrhuje vo svojej žalobe žalobkyňa; nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalobkyne, vzniklo zo zákona ku dňu 01.07.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote 3 rokov od jeho vzniku, t. j. do 01.07.2012, jeho právo sa premlčalo, teda nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena bol v čase podania predmetnej žaloby už premlčaný. Je právne irelevantné, že v citovaných rozhodnutiach NS SR na rozdiel od predmetného konania došlo k zmene vlastníckeho práva a náhradu si uplatňoval až následný vlastník, nakoľko citované rozhodnutia ako základnú otázku riešia skutočnosť, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia, pričom jednoznačným právnym záverom rozhodnutí NS SR je, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia, pričom NS SR výslovne uviedol, že tomu je tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku. Na základe uvedeného potom súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

34. Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého: (1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci; v spojení s ustanovením § 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku: (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Náhrada trov konania bola žalovanému priznaná vo výške 100 % podľa pomeru úspechu vo veci. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súde Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa ustanovenia § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odseku 2 citovaného § odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Podľa odseku 3 citovaného § odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 1,2,3 Civilného sporového poriadku podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. (2) Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. (3) Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z. - Exekučného poriadku).